

In hoeverre komen de Interbull-fokwaarden overeen met de later nationaal (in Nederland en Vlaanderen) gerealiseerde fokwaarden? Deze vraag stond centraal in een onderzoek naar de omrekening van buitenlandse fokwaarden van importstieren via Interbull door NRS.

Fokwaarden van buitenlandse stieren zijn gebaseerd op dochters die in een ander land produceren, met soms andere productieomstandigheden, een andere gegevensverzameling en fokwaardeschatting dan in Nederland en Vlaanderen. De fokwaarden uit verschillende landen zijn dan ook niet direct met elkaar te vergelijken. Fokwaarden van buitenlandse stieren worden daarom door Interbull omgerekend naar nationaal niveau, via een techniek die rekening houdt met de verschillen tussen landen. Desondanks zijn de omgerekende Interbull-fokwaarden regelmatig onderwerp van discussie, met name voor exterieurkenmerken. Het doel van de omrekening is de uiteindelijke fokwaarde, gebaseerd op vele nationale dochters, zo goed mogelijk te benaderen. In dit NRS-onderzoek is bekeken hoe goed Interbull daarin slaagt. Daartoe zijn de omgerekende Interbull-fokwaarden van ruim 200 importstieren vergeleken met de later nationaal (in Nederland en Vlaanderen) gerealiseerde fokwaarden. De stieren hebben in de



Gerealiseerde fokwaarde Basar komt goed overeen met Interbull-fokwaarde



Marc Nooyen



René van der Linde

## Interbull-fokwaarde beter bruikbaar dan buitenlandse fokwaarde

# De waarde van Interbull

periode augustus 2000 tot en met november 2003 in Nederland en Vlaanderen dochters aan de melk gekregen. Van elke stier is de laatste Interbull-fokwaarde voor productie en exterieur (zonder nationale dochters) vergeleken met de fokwaarde in november 2003 (met nationale dochters).

In dit artikel geven we de resultaten weer van de importstieren uit Frankrijk, Italië, Verenigde Staten, Canada en Duitsland. Uit deze landen hebben ten minste tien stieren de afgelopen drie jaar een nationale fokwaarde gekregen.

### Productie testdagmodel

In mei 2002 is in Nederland en Vlaanderen het testdagmodel geïntroduceerd. Daardoor zijn de Interbull-fokwaarden van vóór mei 2002 niet vergelijkbaar met de nationale fokwaarden en konden slechts 119 stieren worden gebruikt voor de vergelijking van productiefokwaarden. Tabel 1 laat zien dat de nationale fokwaarden van importstieren gemiddeld 6 euro in het lager zijn dan de laatste

omgerekende Interbull-fokwaarden. Dit is een erg klein verschil, wat aangeeft dat productiefokwaarden gemiddeld op het juiste niveau worden omgerekend. De verschillen tussen de landen onderling zijn klein, variërend van 4 euro hoger voor Canadese stieren tot 12 euro lager voor Franse stieren.

### Exterieur

Voor exterieur hebben 204 importstieren een nationale fokwaarde gekregen in de betreffende periode. De resultaten van de vergelijking van de Interbull en de nationale fokwaarden staan per land weergegeven in tabel 2 voor drie onderbalkkenmerken en vier bovenbalkkenmerken. Gemiddeld dalen de onderbalkkenmerken 0,1 punt fokwaarde. Het maximale verschil per land is 1,3 punt fokwaarde voor de Canadese stieren voor klauwhoek. Dit verschil komt mogelijk doordat in Canada veel koeien op de grupstal staan. Hierdoor zou de klauwhoek daar anders gescoord kunnen worden dan in Nederland en Vlaanderen.

Gemiddeld zijn de nationale fokwaarden van de onderbalkkenmerken 0,5 tot 0,7 punt hoger dan de laatste omgerekende Interbull-fokwaarden. De Interbull-fokwaarde van de Canadese stieren komt gemiddeld het best overeen met de in Nederland gerealiseerde fokwaarde (0,1 punt verschil voor totaal exterieur). De grootste stijgingen in fokwaarden zijn te zien bij benen/Duitsland, uier en benen/Frankrijk en frame/Italië (van 1,0 tot 1,2 punt). Overigens worden frame en totaal exterieur niet direct via Interbull omgerekend; frame wordt berekend uit hoogtemaat, inhoud en openheid en totaal exterieur uit frame, uier en benen. Ondanks de relatief kleine verschillen tussen de Interbull en nationale fokwaarden, komt toch de vraag op waarom er verschillen zijn. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat de importeurs met name de stieren importeren waarvan ze verwachten dat ze goed passen op de Nederlandse en Vlaamse koeien. Hierdoor zouden relatief wat meer 'meevallers' en wat minder 'tegenvallers' worden geïmporteerd. Daarnaast kan het zijn dat het importsperma

op de betere koeien en bedrijven is gebruikt en dat dit niet-genetische effect gedeeltelijk toch in de nationale fokwaarde van de importstier terecht komt, die daardoor wat overschat wordt. Wat de werkelijke reden van het verschil is zal verder moeten worden onderzocht.

### Omrekenen zonder Interbull

Bij het vermarkten van buitenlandse stieren wordt soms ook gebruikt gemaakt van fokwaarden uit het land waar de stier getest is. Om uit te zoeken wat nu een betrouwbaarder cijfer is hebben we gekeken welke fokwaarde het beste de in Nederland en Vlaanderen gerealiseerde fokwaarde voorspelt. Dit is gedaan door de correlatie te berekenen van zowel de Interbull-fokwaarde als de fokwaarde uit het land van oorsprong met de nationale fokwaarde. Hoe hoger de correlatie hiertussen hoe beter de nationale fokwaarde werd voorspeld.

In tabel 3 zien we dat de Nederlandse uierfokwaarde voor Canade-

land	aantal	kg melk	kg vet	kg eiwit	Inet (€)
alle stieren	119	-71	-1,2	-1,7	-6
Canada	14	-69	1,3	-0,4	4
Duitsland	23	-53	-2,0	-1,2	-5
Frankrijk	17	-56	-2,1	-2,4	-12
Verenigde Staten	45	-81	-1,6	-1,6	-5

Tabel 1 – Verschil tussen de nationale en Interbull-fokwaarde (nationale minus Interbull) voor productie

land	aant. stieren	uier ITB	BTL	benen ITB	BTL	tot. ext. ITB	BTL
Canada	28	0,82	0,71	0,75	0,49	0,93	0,80
Frankrijk	30	0,78	0,75	0,77	0,45	0,74	0,65
Italië	21	0,74	0,67	0,75	0,71	0,82	0,85
VS	74	0,84	0,76	0,74	0,63	0,82	0,66

Tabel 3 – Correlaties van de buitenlandse fokwaarde (BTL) of de Interbull-fokwaarde (ITB) met de nationale fokwaarde

land	aantal	kruisligging	klauwhoek	uierdiepte	frame	uier	benen	totaal exterieur
alle stieren	204	0,1	-0,5	0,1	0,6	0,5	0,7	0,7
Canada	28	0,3	-1,3	0,2	0,2	0,1	-0,5	0,1
Duitsland	26	0,3	0,0	-0,2	0,8	0,2	1,2	0,8
Frankrijk	36	0,1	-0,8	0,1	0,5	1,2	1,0	0,9
Italië	25	0,2	-0,3	0,0	1,0	0,3	0,5	0,5
Verenigde Staten	77	0,1	-0,5	0,1	0,8	0,6	0,9	0,8

Tabel 2 – Verschil tussen de nationale en Interbull-fokwaarde (nationale minus Interbull) voor een aantal exterieurfokwaarden

stier	land van test	Interbull-fokwaarde				nationale fokwaarde				nat. min ITB tot. ext.
		frame	uier	benen	tot. ext.	frame	uier	benen	tot. ext.	
Regancrest Elton Dante	VS	110	110	103	110	113	115	110	116	6
Dixie-Lee Aaron	VS	106	113	108	112	110	116	113	117	5
Ricecrest Lantz	VS	105	105	104	106	109	108	106	110	4
Garjo Elton Gabe	VS	106	101	103	104	108	105	104	107	3
Pasen Mountain Magic	VS	106	104	105	106	109	106	107	109	3
Richesse Stoneham	Can.	112	109	104	111	114	110	106	113	2
Jorriellake	Fra.	104	107	106	107	103	108	107	108	1
Lentini	Dui.	108	109	106	110	114	106	105	111	1
Ricecrest Emerson	VS	106	107	104	107	108	108	103	108	1
Comestar Outside	Can.	113	113	108	115	114	110	111	115	0
Wa-Del Elton Bugleboy	VS	107	105	100	106	109	103	101	105	-1
La-Poe Shark	VS	110	111	103	111	107	110	99	108	-3
Olmo Prelude Tugolo	Ita.	108	107	112	111	106	106	109	108	-3
STBVQ Rubens	Can.	106	115	102	111	103	114	96	108	-3
Jaguar	Fra.	104	100	99	101	103	98	92	97	-4

Tabel 4 – De jongste Interbull(ITB)-fokwaarde en de meest recente nationale (nat.) fokwaarde van 15 importstieren geboren in 1993 en 1994 voor frame, uier, benen en totaal exterieur

se stieren beter overeenkomt met de Interbull-fokwaarde (correlatie is 0,82) dan met de Canadese fokwaarde (correlatie is 0,71). Voor bijna alle kenmerken en landen in deze tabel blijkt dat de Interbull-fokwaarde de Nederlandse fokwaarde beter voorspelt dan de buitenlandse fokwaarde. De enige uitzondering is totaal exterieur van Italiaanse stieren. De reden dat Interbull beter kan omrekenen is dat rekening gehouden wordt met de verschillen tussen landen qua productieomstandigheden of manier van exterieur beoordelen. Dit gebeurt door ook de fokwaarden van vader en moedersvader van een stier mee te nemen. De vader en moedersvader hebben vaak in beide landen een fokwaarde, dus kan worden bepaald of de stier in het ene land beter past dan in het andere land.

Opvallend zijn de lage correlaties tussen de nationale benenfokwaarden en de Franse en Canadese benenfokwaarden. Voornaamste oorzaak van de lage correlaties tussen de nationale en de buitenlandse fokwaarde voor bovenbalk exterieur zijn de verschillende manieren van scores van bovenbalkkenmerken in de

diverse landen. Door de voortgaande uniformering van de manier van exterieur beoordelen tussen landen zullen deze verschillen naar verwachting in de toekomst kleiner worden.

Ir. R. van der Linde, onderzoeker NRS  
M. Nooijen, student HAS Den Bosch

### Samenvatting

- Nationale fokwaarden voor productie en onderbalk exterieur van importstieren komen prima overeen met Interbull-fokwaarde.
- Nationale fokwaarden voor bovenbalk exterieur komen gemiddeld een half tot een heel punt hoger uit dan de Interbull-fokwaarde.
- Interbull-fokwaarde komt beter overeen met de gerealiseerde nationale fokwaarde dan de fokwaarde in het land waar de stier getest is.